

www.contabun.ro

Negocierea si incheierea contractului colectiv de munca la nivel de unitate

Ghid practic

- 2016 -

Autor: Elena Savciuc

Cuprins

I. Considerente generale

II. Partile si reprezentarea acestora la negociere

III. Partile si reprezentarea acestora la negocierea colectiva in sectorul bugetar

IV. Alegerea reprezentantilor salariatilor

4.1 Adunarea generala a salariatilor

4.2 Incheierea procesului-verbal de alegere a reprezentantilor salariatilor

V. Negocierea colectiva

5.1 Initiativa declansarii negocierii

5.2. Convocarea partilor indreptatite la negociere

5.3 Prima sedinta de negociere a contractului colectiv de munca

5.4 Sedintele ulterioare de negociere a contractului colectiv de munca

VI. Incheierea contractului colectiv de munca

6.1 Durata contractului colectiv de munca

6.2 Continutul contractului colectiv de munca

VII. Inregistrarea contractului colectiv de munca

7.1 Dosarul intocmit in vederea inregistrarii contractului colectiv de munca la nivel de unitate

7.2 Dosarul intocmit in vederea inregistrarii actelor aditionale la contractul colectiv de munca la nivel de unitate

7.3 Cauzele neinregistrarii contractului colectiv de munca

VIII. Efectele contractului colectiv de munca

IX. Nulitatea clauzelor contractului colectiv de munca

X. Executarea, modificarea, suspendarea si incetarea contractului colectiv de munca

10.1 Executarea contractului colectiv de munca

10.2 Modificarea contractului colectiv de munca

10.3 Suspendarea contractului colectiv de munca

10.4 Incetarea contractului colectiv de munca

XI. Raspunderea juridica pentru nerespectarea clauzelor contractului colectiv de munca

XII. Baza legala

12.1 Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, republicata in Monitorul Oficial nr.345 din 18 mai 2011, cu modificarile si completarile ulterioare

12.2 Legea nr. 62/2011 – Legea dialogului social, republicata in Monitorul Oficial nr.625 din 31 august 2012, cu modificarile si completarile ulterioare

XIII. Iсторик actualizari

XIV. Bibliografie

XV. Anexe (modele si formulare)

Anexa 1 - Imputernicire scrisa pentru reprezentantii desemnati in vederea negocierii si semnarii contractului colectiv de munca

Anexa 2 - Acordul angajatorului privind stabilirea numarului reprezentantilor salariatilor

Anexa 3 - Anunt privind intentia de negociere a angajatorului in cazul in care salariatii nu si-au ales reprezentantii

Anexa 4 - Proces verbal privind neprezentarea reprezentantilor salariatilor la negocierea colectiva

Anexa 5 - Proces-verbal de alegere a reprezentantilor salariatilor

Anexa 6 - Cererea sindicatului reprezentativ/reprezentantilor angajatilor privind inceperea negocierii colective

Anexa 7 - Convocarea partilor indreptatite sa participe la negociere

Anexa 8 - Proces-verbal privind stabilirea regulilor pe durata procesului de negociere

Anexa 9 - Proces verbal al negocierii contractului colectiv de munca

Anexa 10 - Contract colectiv de munca la nivel de unitate

Anexa 11 - Cerere de inregistrare a contractului colectiv de munca la nivel de unitate/actului aditional la contractul colectiv de munca la nivel de unitate

Anexa 12 - Act aditional la contractul colectiv de munca

Anexa 13 - Imputernicire privind ridicarea contractului colectiv de munca la nivel de unitate/actului aditional la contractul colectiv de munca la nivel de unitate de la ITM

II. Partile si reprezentarea acestora la negociere

Potrivit art .134 din Legea dialogului social, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, partile contractului colectiv de munca, la nivel de unitate, sunt angajatorul si angajatii, prin organizatiile sindicale, reprezentati dupa cum urmeaza:

1. Angajatorul, la nivel de unitate, de catre organul de conducere al acesteia, stabilit prin lege, statut ori regulament de functionare, dupa caz.

2. Angajatii, la nivel de unitate, de catre sindicatele legal constituite si reprezentative. In cazul in care sindicatul nu este reprezentativ, reprezentarea se face de catre federatia la care este afiliat sindicatul, daca federatia este reprezentativa la nivelul sectorului din care face parte unitatea. Acolo unde nu sunt constituite sindicate, reprezentarea se face de catre reprezentantii alesi ai angajatilor.

Iar in conformitate cu art.135 alin.(1) din Legea dialogului social, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, in unitatile in care nu exista sindicate reprezentative negocierea contractului colectiv de munca se face dupa cum urmeaza:

- a) daca exista un sindicat constituit la nivel de unitate, afiliat la o federatie sindicala reprezentativa in sectorul de activitate din care face parte unitatea, negocierea se face de catre reprezentantii federatiei sindicale, la solicitarea si in baza mandatului sindicatului, impreuna cu reprezentantii alesi ai angajatilor;
 - b)daca exista un sindicat neafiliat la o federatie sindicala reprezentativa in sectorul de activitate din care face parte unitatea sau nu exista niciun sindicat, negocierea se face numai de catre reprezentantii angajatilor.
-

Nota:

Referitor la cele doua articole mentionate, subliniem ca modificarile aduse art.134 (pct.2 lit.a)) din Legea dialogului social nr.62/2011 prin Legea nr.1/2016, in vigoare de la 17 ianuarie 2016, nu au fost corelate cu prevederile art.135 alin.(1) din Legea nr.62/2011 si stabilesc un conflict referitor la modul in care se realizeaza reprezentarea angajatilor la negocierea colectiva la nivelul unitatilor in care nu exista sindicate reprezentative.

Pe de o parte art.134 pct.2 lit.a) prevede ca in cazul in care sindicatul nu este reprezentativ, reprezentarea se face de catre federatia la care este afiliat sindicatul, daca

IV. Alegerea reprezentantilor salariatilor

In cadrul unitatilor la care sunt incadrati mai mult de 20 de salariati si la care nu sunt constituite organizatii sindicale reprezentative, conform legii, interesele salariatilor pot fi promovate si aparate de reprezentantii lor, alesi si mandatati special in acest scop.

Prin urmare, reprezentantii salariatilor pot fi alesi doar daca in unitate nu exista un sindicat reprezentativ. Ei pot coexista, insa, cu un sindicat nereprezentativ.

In calculul numarului de salariati intra toate categoriile de salariatii, indiferent de tipul contractului individual de munca, inclusiv ucenicii¹.

Pot fi alesi ca reprezentanti ai salariatilor acei salariatii care au capacitatea deplina de exercitiu, adica sa fi implinit varsta de 18 ani.

Din coroborarea textelor legale rezulta ca reprezentantii salariatilor au urmatoarele atributii principale:

- a) sa urmareasca respectarea drepturilor salariatilor, in conformitate cu legislatia in vigoare, cu contractul colectiv de munca aplicabil, cu contractele individuale de munca si cu regulamentul intern;
- b) sa fie consultati, daca nu exista sindicat, la elaborarea de catre angajator a regulamentului intern;
- c) sa promoveze interesele salariatilor referitoare la salariu, conditii de munca, timp de munca si timp de odihna, stabilitate in munca, precum si orice alte interese profesionale, economice si sociale legate de relatiile de munca;
- d) sa sesizeze inspectoratul de munca cu privire la nerespectarea dispozitiilor legale si ale contractului colectiv de munca aplicabil;
- e) sa negocieze contractul colectiv de munca, in conditiile legii;
- f) sa ii reprezinte pe salariatii, daca nu exista sindicat reprezentativ, in solutionarea conflictelor de munca in conditiile prevazute de art.159 alin.(2) din Legea dialogului social nr.62/2011.

¹ A se vedea Ion Traian Stefanescu, *Tratat teoretic si practic de dreptul muncii*, Editia a III-a, revizuita si adaugita, Ediura Universul Juridic, Bucuresi, 2014, pag.131.

VI. Incheierea contractului colectiv de munca

Contractele colective de munca incheiate cu respectarea dispozitiilor legale constituie legea partilor. Prin incheierea contractelor colective de munca se urmareste promovarea si apararea intereselor partilor semnatare, prevenirea sau limitarea conflictelor colective de munca, in vederea asigurarii pacii sociale.

Nici Codul muncii si nici Legea dialogului social nu prevad obligativitatea incheierii contractului colectiv de munca, ci doar obligativitatea negocierii la nivel de unitate, cu exceptia cazului in care angajatorul are incadrati mai putin de 21 de salariati.

Prin urmare, obligativitatea negocierii nu presupune si obligativitatea incheierii contractului colectiv de munca. Aceasta se va incheia doar daca, in urma negocierilor, partile au ajuns la un acord.

6.1 Durata contractului colectiv de munca

Contractul colectiv de munca se incheie pe durata determinata, care nu poate fi mai mica de 12 luni si mai mare de 24 luni. Asadar, legea stabileste o durata minima, dar si o durata maxima, in limitele careia partile pot sa incheie contractul colectiv de munca.

Daca sub durata minima nu se poate cobori, partile pot hotari prelungirea aplicarii contractului colectiv de munca, o singura data, cu cel mult 12 luni, chiar daca durata contractului colectiv de munca incheiat initial a fost de 24 de luni.

Totusi, coroborand art.141 alin.(1) si (2), care se refera la durata contractului colectiv de munca, asa cum am precizat mai sus, cu art.151 lit.a) care dispune ca incetarea contractului colectiv de munca se produce la implinirea „termenului” sau, (deci, alternativ), la „terminarea lucrarii pentru care a fost incheiat”, rezulta ca un contract colectiv de munca se poate incheia si pe un termen determinat de durata necesara terminarii unei lucrari⁵.

⁵ Ion Traian Stefanescu, *Tratat teoretic si practic de dreptul muncii*, Editia a III-a, revizuita si adaugita, Ediura Universul Juridic, Bucuresti, 2014, pag.164.

VII. Inregistrarea contractului colectiv de munca

Contractele colective de munca la nivel de unitate, precum si actele aditionale la acestea se inregistreaza prin grija partilor la inspectoratul teritorial de munca.

7.1 Dosarul intocmit in vederea inregistrarii contractului colectiv de munca la nivel de unitate

In vederea inregistrarii contractului colectiv de munca la nivel de unitate, la inspectoratul teritorial de munca, partile vor intocmi un dosar ce va cuprinde:

1. Cererea de inregistrare a contractului colectiv de munca la nivel de unitate.

Cererea de inregistrare a contractului colectiv de munca la nivel de unitate sau a actului aditional de modificare a prevederilor contractului colectiv de munca se inregistreaza la registratura inspectoratului teritorial de munca si va cuprinde in mod obligatoriu urmatoarele elemente:

- numarul de iesire a cererii din unitate;
- numarul de pagini al contractului colectiv de munca sau actului aditional depus spre inregistrare;
- datele de identificare ale unitatii, sindicatului, reprezentantilor salariatilor dupa caz (partea care depune spre inregistrare contractul colectiv de munca sau actul aditional);
- obiectul principal de activitate;
- natura capitalului social (de stat, mixt sau privat);
- numarul total de salariatii ai unitatii;
- durata contractului colectiv de munca sau a actului aditional, cu mentiunea ca acesta se va aplica de la data inregistrarii la I.T.M. sau de la o data ulterioara;
- mentiunea ca a incetat contractul colectiv de munca incheiat anterior, sau precizarea ca nu a mai fost inregistrat un contract colectiv de munca la nivelul unitatii;
- mentiunea ca la nivelul unitatii nu exista sindicat reprezentativ;
- mentiunea ca au fost respectate clauzele minime stabilite prin lege sau in prin contractul colectiv de munca incheiat la nivel superior, aplicabil.

XIII. Iсторик actualizari

Actualizare 6 (04.02.2016):

- a fost adaugata o nota la *pct.II. - Partile si reprezentarea acestora la negociere* din ghid prin care s-a adus o clarificare privind modul in care se realizeaza reprezentarea angajatilor la negocierea colectiva la nivelul unitatilor in care nu exista sindicate reprezentative, in baza modificarilor aduse prin Legea nr.1/2016 pentru modificarea si completarea Legii dialogului social nr.62/2011.

Actualizare 5 (20.01.2015):

- au fost aduse actualizari ghidului pentru a reflecta modificarile si completarile aduse Legii dialogului social nr.62/2011 prin Legea nr.1/2016, publicata in Monitorul Oficial nr.26 din 14 ianuarie 2016 si in vigoare de la 17 ianuarie 2016.
- a fost adusa o completare modelului contractului colectiv de munca la nivel de unitate (s-a completat nota de la art.30 cu privire la salariul minim de la 1 mai 2016, in baza *HG* nr.1017/2015 pentru stabilirea salariului de baza minim brut pe tara garantat in plata, publicata in Monitorul Oficial nr.987 din 31 decembrie 2015.

Actualizare 4 (14.05.2015):

In baza prevederilor Legii nr.97/2015 pentru modificarea art. 137 alin.(1) din Legea nr. 53/2003 – Codul muncii, publicata in Monitorul Oficial nr. 316 din 8 mai 2015, a fost introdusa o nota de subsol la art.40 alin.(1) din modelul contractului colectiv de munca cu urmatorul cuprins: „A se vedea art.137 alin.(1) din Codul muncii republicat, cu modificarile si completarile ulterioare: *Repausul saptamanal este de 48 de ore consecutive, de regula sambata si duminica*”, cu scopul de atentionare asupra modificarii aduse Codului muncii.

Actualizare 3 (26.01.2015):

- au fost aduse actualizari modelului contractului colectiv de munca pentru a reflecta modificarile si completarile aduse Codului muncii prin Legea nr.12/2015, publicata in Monitorul Oficial nr.52 din 22 ianuarie 2015.

Actualizare 2 (06.01.2015):

- a fost introdus un capitol nou (Partile si reprezentarea acestora la negocierea colectiva in sectorul bugetar);
- a fost introdus un model nou (Cererea sindicatului reprezentativ/reprezentantilor angajatilor privind inceperea negocierii colective);
- a fost adaugat un titlu la bibliografie, in baza caruia au fost aduse cateva completari ghidului;
- au fost aduse cateva completari modelului contractului colectiv de munca la nivel de unitate (s-a adaugat alin.(3) la art.4; s-a adaugat un alineat nou la art.5; au fost completate si actualizate notele de la art.30 privind salariul minim pe 2015, in baza HG nr.1091/2014; au fost adaugate note la art.47 alin.(1); a fost introdusa, in continutul contractului, prevederea privind acordarea unei zile lucratoare libere pe an pentru ingrijirea sanatatii copilului, conform Legii nr.91/2014; s-au adus cateva corectii asupra numerotarii articolelor, alineatelor).

Actualizare 1 (14.07.2014):

- a fost completat art.67 alin.(2) al modelul contractului colectiv de munca la nivel de unitate astfel, in baza Legii nr.77/2014 pentru modificarea alin.(4) al art.251 din Legea nr.53/2003 – Codul muncii, publicata in Monitorul Oficial nr.470 din 26.06.2014;
- la negocierea colectiva pot fi avute in vedere si prevederile Legii nr.91/2014 privind acordarea unei zile lucratoare libere pe an pentru ingrijirea sanatatii copilului, publicata in Monitorul Oficial nr.496 din 3 iulie 2014. In acest caz, negocierea va viza, in primul rand, prevederile art.1 alin.(3) din lege care stipuleaza:
“(3) Persoanele prevazute la alin.(2) au dreptul la liber, in conditiile prevazute de prezenta lege, pentru ingrijirea sanatatii copilului, fara obligatia angajatorului de a plati drepturile salariale aferente”.

Intocmirea si publicarea documentului (13.02.2014).